



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.410.005.04.2016

P/16/028

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, 25-520 Kielce

T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05

lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

| | |
|--|--|
| <i>Numer i tytuł kontroli</i> | P/16/028 <i>Dopuszczanie pojazdów do ruchu drogowego.</i> |
| <i>Okres objęty kontrolą</i> | Lata 2014 - 2016 (do 31 marca 2016 r.). Badaniami kontrolnymi objęte zostały również zdarzenia i dokumenty sprzed 1 stycznia 2014 r. w przypadkach, gdy miały one wpływ lub związek ze zjawiskami będącymi przedmiotem kontroli. |
| <i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i> | Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach. |
| <i>Kontroler</i> | Piotr Fatalski, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 99276 z dnia 19 stycznia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-3) |
| <i>Jednostka kontrolowana</i> | Starostwo Powiatowe w Kazimierzy Wielkiej, ul. T. Kościuszki 12, 28-500 Kazimierza Wielka (dalej: Starostwo). |
| <i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i> | Starostą Kazimierskim (dalej: Starosta) jest od dnia 25 listopada 2002 r. Jan Nowak. (dowód: akta kontroli str. 4-7) |

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

| | |
|---------------------|--|
| Ocena ogólna | <p>Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie prawidłowości i skuteczności działań Starosty, jako organu dopuszczającego pojazdy do ruchu drogowego, w przedmiocie nadzoru nad stacjami kontroli pojazdów (dalej: SKP), umożliwiania przedsiębiorcom i diagnostom działania w zakresie dopuszczania pojazdów do ruchu. Powyższą ocenę uzasadnia:</p> <ul style="list-style-type: none">– nierzetelne prowadzenie rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP, polegające na nie uzupełnieniu w pięciu pozycjach rejestru dat dokonania wpisu, a w jednej pozycji również daty złożenia wniosku przez przedsiębiorcę oraz niewpisanie do rejestru numeru przedsiębiorcy z KRS, pomimo że był wymagany zgodnie z art. 83a ust. 3 pkt 2 w związku z art. 83 ust. 6 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym² (dalej: ustawa prd);– niesprostowanie z urzędu zakresu badań SKP wykazanych w rejestrze przedsiębiorców prowadzących SKP oraz w zaświadczeniu o wpisie do ww. rejestru, pomimo obowiązku wynikającego z art. 66 ust. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej³ (dalej: ustawa o sdg);– określenie dla trzech SKP, w rejestrze przedsiębiorców prowadzących SKP oraz w zaświadczeniach o wpisie do ww. rejestru, zakresu badań w sposób niezgodny z wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 1 października 2004 r. w sprawie wzorów dokumentów wymaganych dla wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów⁴;– niewpisanie przedsiębiorcy do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP w terminie siedmiu dni od daty złożenia wniosku, tj. w terminie określonym w art. 67 ust. 1 ustawy o sdg; |
|---------------------|--|

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm.

³ Dz. U. z 2015 r. poz. 584 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 223, poz. 2264.

- nadanie trzem osobom uprawnień diagnosty, pomimo niespełniania przez nie określonych przepisami wymagań, w tym:
 - w dwóch przypadkach, pomimo niedostarczenia do Starostwa dokumentów potwierdzających odbycie praktyki w wymiarze określonym w § 2 pkt 2 rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do diagnostów⁵;
 - w jednym przypadku, pomimo nieodbycia praktyki na stanowisku określonym w § 2 pkt 2 ww. rozporządzenia, tj. na stanowisku naprawy lub obsługi pojazdów.
- przeprowadzenie w 2014 r. kontroli sześciu SKP, po ponad 12 miesiącach (od 390 do 416 dni) od kontroli przeprowadzanych w 2013 r., pomimo że zgodnie z art. 83b ust. 2 pkt 1 ustawy prd w ramach wykonywanego nadzoru Starosta co najmniej raz w roku przeprowadza kontrole SKP;
- nienależyte sprawowanie nadzoru nad SKP o oznaczeniu TKA/004/P, w wyniku czego SKP przeprowadziła 132 badania techniczne, pomimo że stacja nie posiadała decyzji Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego (dalej: TDT) poświadczającej zgodność wyposażenia i warunków lokalowych SKP, wymaganej art. 83 ust. 3 pkt 5 ustawy prd;
- nieprzeprowadzanie kontroli SKP w zakresie prawidłowości wykonywania przez diagnostów badań technicznych pojazdów, pomimo obowiązku wynikającego z art. 83 b ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy prd;
- nieprzyjęcie od przedsiębiorcy, przed rozpoczęciem kontroli SKP o oznaczeniu TKA/007/P, oświadczenia o spełnianiu wymogów określonych w art. 83 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy prd, tj. czy posiada siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz czy nie jest przedsiębiorcą, w stosunku do którego otwarto likwidację lub ogłoszono upadłość;
- niewskazywanie w protokołach kontroli SKP spełniania wszystkich wymogów wynikających z rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 10 lutego 2006 r. w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do stacji przeprowadzających badania techniczne pojazdów⁶;
- niezapewnienie pracownikom Wydziału Komunikacji i Drogownictwa (dalej: WKiD) właściwych warunków do rzetelnego wykonywania obowiązków służbowych w zakresie objętym niniejszą kontrolą, poprzez niekierowanie pracowników na szkolenia oraz brak procedur w kontrolowanym zakresie;
- nieprzypisanie pracownikom WKiD wszystkich zadań wynikających z ustawy prd w zakresie objętym niniejszą kontrolą.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Rozpatrywanie wniosków o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP oraz prowadzenia akt rejestrowych

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą na terenie powiatu kazimierskiego badania techniczne prowadziło sześć SKP, w tym jedna okręgowa i pięć podstawowych. Spośród ww. SKP dwie powstały przed wejściem w życie ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej⁷, po jednej w 2006 r. i 2011 r. oraz dwie w 2012 r. Badaniem dotyczącym kompletności wniosków o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP oraz dokonanie wpisu do rejestru przez Starostę objęto cztery SKP, wpisane do rejestru w latach 2006-2012.

Przedsiębiorcy składali kompletne wnioski, zgodne ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie wzorów dokumentów wymaganych dla wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów. Do wniosków dołączone były oświadczenia, których treść była określona w art. 83a ust. 4 i 5

⁵ Dz. U. Nr 246, poz. 2469 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 40, poz. 275.

⁷ Dz. U. Nr 173, poz. 1808 ze zm.

ustawy prd, decyzje Dyrektora TDT poświadczające zgodność wyposażenia i warunków lokalowych z wymaganiami odpowiednimi do zakresu wykonywanych badań, wskazane w art. 83 ust. 3 pkt 5 ustawy prd oraz w przypadku spółek aktualne odpisy z Krajowego Rejestru Sądowego. (dowód: akta kontroli str. 9, 78-124)

Naczelnik WKiD oświadczył, że osoby składające oświadczenia znane mu były osobiście. (dowód: akta kontroli str. 80)

Cztery podmioty, które złożyły badane wnioski o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP posiadały status przedsiębiorcy, w rozumieniu ustawy o sdg. (dowód: akta kontroli str. 79, 88—93, 117-120)

Starosta dokonując wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP w ww. czterech podmiotów był w posiadaniu decyzji Dyrektora TDT, poświadczających zgodność wyposażenia i warunków lokalowych z wymaganiami odpowiednimi do zakresu wykonywanych badań, wydanych dla przedsiębiorców wnioskujących o dokonanie wpisu. (dowód: akta kontroli str. 94-98, 102-103, 109-113, 122-123)

W Starostwie nie opracowano pisemnej procedury uniemożliwiającej dokonanie wpisu do rejestru przedsiębiorców w przypadkach, gdy wydano prawomocne orzeczenie zakazujące przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej objętej wpisem lub przedsiębiorcę wykreślono z rejestru tej działalności regulowanej z przyczyn, o których mowa w art. 71 ust. 1 ustawy o sdg, w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku. Natomiast w WKiD, w oddzielnym segregatorze gromadzone były pisma, przekazane przez inne organy, informujące o prawomocnym orzeczeniu zakazu prowadzenia SKP, szkoły jazdy oraz o odebraniu uprawnień diagnostom, co umożliwiło sprawdzenie, przed wydaniem decyzji, czy w stosunku do przedsiębiorcy nie orzeczono zakazu prowadzenia działalności. Do powyższych pism sporządzony był rejestr zawierający imienny wykaz osób objętych zakazem.

W okresie objętym kontrolą Starosta nie wydał decyzji w sprawie odmowy wpisu do rejestru SKP. Starosta wydał jedną decyzję (w 2011 r.) o zakazie prowadzenia przez przedsiębiorcę SKP, w związku ze skazaniem przedsiębiorcy prawomocnym wyrokiem za przestępstwa w celu osiągnięcia korzyści majątkowych oraz przeciwko dokumentom. Starosta o wydaniu powyższej decyzji poinformował wszystkie urzędy wojewódzkie. (dowód: akta kontroli str. 125-131, 324-329)

Badane SKP położone były na terenie powiatu kazimierskiego, dwie w Kazimierzy Wielkiej i po jednej w Skalbmierzu i Bejskach. Nie stwierdzono SKP prowadzących działalność na terenie powiatu kazimierskiego i niewpisanych do rejestru prowadzonego przez Starostwo. (dowód: akta kontroli str. 125)

Zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy o sdg wpis przedsiębiorcy do rejestru organ dokonuje w terminie 7 dni od dnia wpływu wniosku. Starosta dokonał wpisu do rejestru i wydał zaświadczenie o dokonaniu wpisu do rejestru SKP w jednym przypadku w dniu złożenia wniosku, w dwóch przypadkach w dniu następnym po złożeniu wniosku, a w jednym przypadku, na wniosek z dnia 26 sierpnia 2011 r. złożony przez [...] ⁸, dokonał wpisu po 25 dniach. (dowód: akta kontroli str. 79, 81, 99-100, 104, 106, 114-115, 124)

Starosta prowadził rejestr przedsiębiorców prowadzących SKP od 2004 r. Rejestr, zgodnie z art. 83a ust. 3 i 6 ustawy prd, zawierał następujące informacje: nazwę firmy, adres zamieszkania lub siedziby przedsiębiorcy, numer w rejestrze przedsiębiorców, numer identyfikacji podatkowej, numer i adres SKP, zakres wykonywanych badań, imiona i nazwiska diagnostów, numer uprawnień diagnostów oraz dodatkowo datę złożenia wniosku, datę dokonania wpisu i datę odbioru zaświadczenia. W rejestrze znajdowały się dane ośmiu SKP, z których dwie zostały wykreślone przed okresem objętym kontrolą. Dane dotyczące zatrudnionych w SKP diagnostów były aktualizowane. W rejestrze nie podano

⁸ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

numeru przedsiębiorcy z Krajowego Rejestru Sądowego (dalej: KRS) prowadzącego SKP o oznaczeniu TKA/005/P oraz daty złożenia wniosku przez przedsiębiorcę prowadzącego SKP o oznaczeniu TKA/001/P i wpisu pięciu SKP do rejestru pod numerami od jeden do pięć. Dane dotyczące wpisu uzupełniono podczas niniejszej kontroli. (dowód: akta kontroli str. 132-140, 324-332, 394-400)

Starostwo nie uaktualniło danych w rejestrze SKP, w związku ze zmianami zakresu badań SKP jakie nastąpiły z dniem 1 stycznia 2016 r., w związku z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych ustaw⁹ dla dwóch SKP.

W rejestrze oraz w zaświadczeniu o wpisie do rejestru nie dokonano zmian w zakresie badań do jakich była uprawniona SKP o numerze TKA/002/P. W powyższych dokumentach wykazany był zakres badań ABTE/cdefh określony nieaktualną decyzją¹⁰ Dyrektora TDT z dnia 1 czerwca 2012 r. Natomiast decyzją¹¹ z dnia 2 października 2015 r. Dyrektor TDT poświadczył, że SKP posiada wyposażenie i warunki lokalowe zgodne z wymaganiami odpowiednimi do zakresu przeprowadzanych badań przez przedsiębiorców prowadzących SKP, zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 1 litera a, b i c ustawy prd. Podczas niniejszej kontroli wpis w rejestrze został zmieniony i wystawiono nowe zaświadczenie, zgodne z zakresem wskazanym w decyzji Dyrektora TDT. (dowód: akta kontroli str. 132-145, 394-400, 405)

Z dniem 27 grudnia 2015 r. utraciło ważność poświadczenie zgodności wydane przez Dyrektora TDT, jakie posiadała Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Opatowcu (dalej: SKR), dla prowadzonej SKP w Kocinie, o oznaczeniu TKA/004/P. Pomimo utraty ważności poświadczenia zgodności i nie przedstawienia przez przedsiębiorcę nowego poświadczenia Starosta, do dnia rozpoczęcia niniejszej kontroli, nie wszczął postępowania w celu wydania decyzji o zakazie prowadzenia działalności. Szczegółowy opis działań podjętych wobec SKP o oznaczeniu TKA/004/P. przez Starostwo zamieszczono w rozdziale trzecim niniejszego wystąpienia. (dowód: akta kontroli str. 132-140, 146-155, 311-313)

Wpisy w rejestrze oraz zaświadczenia dotyczące SKP o oznaczeniach TKA/006/P, TKA/007/P, TKA/008/P zawierały zakres prowadzonych badań określony w sposób niezgodny z wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia w sprawie wzorów dokumentów wymaganych dla wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów. Starosta określił zakres badań przywołując podstawę prawną z ustawy prd, tj. art. 83 ust. 1 odpowiednio litery a, b i c, zamiast wskazać oznaczenia literowe określone w ww. rozporządzeniu. (dowód: akta kontroli str. 104, 114, 124, 132-140)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Starosta nierzetelnie prowadził rejestr przedsiębiorców prowadzących SKP. W pozycjach od jeden do pięciu ww. rejestru nie uzupełniono dat dokonania wpisu, a pod pozycją jeden również daty złożenia wniosku przez przedsiębiorcę, pomimo, że był w posiadaniu powyższych danych. Natomiast w pozycji pięć rejestru, dotyczącej SKP o oznaczeniu TKA/005, nie wpisano numeru przedsiębiorcy z KRS, pomimo że był wymagany zgodnie z art. 83a ust. 3 pkt 2 w związku z art. 83 ust. 6. (dowód: akta kontroli str. 132-140)

Naczelnik WKiD Sebastian Wojas w wyjaśnieniach nie wskazał przyczyn powyższej nieprawidłowości, jednocześnie uzupełniając brakujące dane. (dowód: akta kontroli str. 392-400)

2. Starosta, pomimo obowiązku wynikającego z art. 66 ust. 4 ustawy o sdg, nie sprostował z urzędu danych w rejestrze przedsiębiorców prowadzących SKP oraz w zaświadczeniu

⁹ Dz. U. Nr 97, poz. 802.

¹⁰ TDT-P-382/12.

¹¹ TDT-P-1508/15.

o wpisie do ww. rejestru, dotyczących zakresu badań do jakich była uprawniona SKP o oznaczeniu TKA/002/P. Dyrektor TDT decyzją¹² z dnia 2 października 2015 r. zmienił zakres poświadczenia posiadanego przez ww. SKP, w stosunku do wcześniejszego poświadczenia. (dowód: akta kontroli str. 132-145)

Naczelnik WKiD wyjaśnił, że w związku z tym, iż przedsiębiorca w terminie 14 dni nie zawiadomił Starostwa o zmianie stanu faktycznego, w dniu 10 lutego 2016 wystaliśmy informację do przedsiębiorcy, że zakres stacji jest niezgodny z decyzją Dyrektora TDT. Następnie po złożeniu stosownego wniosku przez [...] ¹³, dnia 22 lutego 2016 r. wystawiliśmy zaświadczenie zgodne z decyzją Dyrektora TDT. (dowód: akta kontroli str. 392, 401-406)

Starosta, pomimo wystarczającej wiedzy, wynikającej z protokołu kontroli z 17 listopada 2015r., mając obowiązek dokonywania z urzędu stosownych zmian w rejestrze, dopiero w lutym 2016 r. podjął działania wobec przedsiębiorcy i dokonał zmiany wpisu do rejestru oraz wystawił nowe zaświadczenie, które i tak nie spełniało wymogów rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie wzorów dokumentów wymaganych dla wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów. (dowód: akta kontroli str. 225, 394-400)

3. Starosta, w rejestrze przedsiębiorców prowadzących SKP oraz w zaświadczeniach o wpisie do ww. rejestru, dla SKP o oznaczeniach TKA/002/P, TKA/006/P, TKA/007/P, TKA/008/P określił zakres badań w sposób niezgodny z wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie wzorów dokumentów wymaganych dla wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów. Starosta zamiast wskazać oznaczenia literowe określone w ww. rozporządzeniu, wskazał jedynie właściwą podstawę prawną z ustawy prd. (dowód: akta kontroli str. 104, 114, 124, 132-140, 395-396)

Starosta wyjaśnił, że *wpisano zakres zgodny z art. 83 ust. 1 pkt 1 ustawy prd, gdyż widząc sprzeczność zapisów wynikających z ww. ustawy a załącznikiem nr 2 do rozporządzenia w sprawie wzorów dokumentów wymaganych dla wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów uznaliśmy, że przepisy ustawy są nadrzędnymi nad przepisami rozporządzenia i zdecydowaliśmy się na zapis który jest zgodny z ustawą.* (dowód: akta kontroli str. 535-538)

W art. 83 ust. 1 pkt 1 ustawy prd wskazano zakres badań dokonywanych w podstawowej SKP, natomiast w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie wzorów dokumentów wymaganych dla wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów wskazano szczegółowy sposób zapisu zakresu badań.

Starosta dokonując z naruszeniem prawa i niestarannie (nierzetelnie) wpisów przedsiębiorców do rejestru (zmian w rejestrze lub braku ich aktualizacji), opisanych jako powyższe nieprawidłowości (1,2 i 3) doprowadził do tego, że rejestr jako dokument publiczny, ogólnodostępny dla osób trzecich, stał się dokumentem mało wiarygodnym, a dane czerpane z niego nie dawały zainteresowanym rękojmi rzetelności.

4. Starosta, na wniosek z dnia 26 sierpnia 2011 r. złożony przez E.B., dokonał wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP i wydał stosowne zaświadczenie po 25 dniach od złożenia wniosku, pomimo że zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy o sdg wpisu przedsiębiorcy do tego rejestru organ dokonuje w terminie 7 dni od dnia wpływu wniosku. (dowód: akta kontroli str. 79, 100, 104)

Naczelnik WKiD wyjaśnił m.in., że prowadzone było postępowanie wyjaśniające dotyczące zakresu badań technicznych, jakie może przeprowadzać przedsiębiorca.

¹² TDT-P-1508/15.

¹³ Tajemnica ustawowo chroniona: art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej (ze względu na prywatność osoby fizycznej).

W przedmiotowej sprawie w dniu 1 września 2011 r. Starosta wystąpił do Ministerstwa Infrastruktury o wydanie opinii, lecz nie uzyskał odpowiedzi. (dowód: akta kontroli str. 392)

Postępowanie wyjaśniające, czy też wystąpienie o opinię nie mogą stanowić podstawy do przedłużenia terminu załatwienia sprawy, gdyż zgodnie z art. 67 ust. 2 ustawy o sdg, jedynie wezwanie do uzupełnienia wniosku stanowi taką podstawę. (dowód: akta kontroli str. 100-105)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność skontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

2. Postępowania w sprawie wydawania uprawnień do wykonywania badań technicznych pojazdów

Opis stanu faktycznego

W Starostwie nie prowadzono rejestru diagnostów. Sporządzony był jedynie wykaz zawierający imiona i nazwiska diagnostów oraz ich numery identyfikacyjne. Wykaz nie zawierał daty nadania uprawnień, ich zakresu, ani informacji dotyczących cofnięcia uprawnień. Wykaz rozpoczynał się od uprawnień o numerze dwa i kończył na numerze 29. (dowód: akta kontroli str. 156)

Naczelnik WKiD wyjaśnił, że *nie ma śladu w dokumentach jak również w rejestrach by komukolwiek nadano numer uprawnień TKA/D/0001*. (dowód: akta kontroli str. 393)

W okresie objętym kontrolą decyzje nadające uprawnienia diagnostom były podpisywane przez Sebastiana Wojasa – Naczelnika WKiD, który posiadał wydane przez Starostę upoważnienie do załatwiania spraw, w tym do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie kompetencji WKiD. Upoważnienie było wydane bezterminowo, od dnia 1 stycznia 2011 r. (dowód: akta kontroli str. 125, 157, 425)

Badaniem objęto wydanie wszystkich uprawnień diagnostów, z wyłączeniem uprawnień o numerze TKA/D/17 (decyzja o nadaniu uprawnień została uchylona w 2008 r.). Dla każdego diagnosty w WKiD założono oddzielną teczkę, w której znajdowały się dokumenty (oryginały lub kopie poświadczone za zgodność z oryginałem), na podstawie których podejmowano decyzje o nadaniu, cofnięciu lub rozszerzeniu uprawnień. Starosta nadał uprawnienia 10 diagnostom przed 2004 r., 14 diagnostom w latach 2004-2013 r., jednemu w 2014 r. i dwóm w 2015 r. Wszyscy diagnosty do wniosku o nadanie uprawnień złożyli zaświadczenia o odbytych szkoleniach oraz o zdanych egzaminach. Zakres wydanych uprawnień zgodny był z zakresem odbytych szkoleń i zdanych egzaminów. W aktach poszczególnych diagnostów znajdowały się świadectwa potwierdzające wykształcenie, za wyjątkiem czterech diagnostów, którzy uzyskali uprawnienia przed 2003 r. W aktach diagnostów znajdowały się świadectwa pracy i zaświadczenia o zatrudnieniu, w przypadku osób nadal zatrudnionych, potwierdzające odbycie wymaganej praktyki, za wyjątkiem pięciu diagnostów, którzy uzyskali uprawnienia w latach 1999-2002. (dowód: akta kontroli str. 158-163)

Odnosnie braków w dokumentach za okres przed 2003 r., Naczelnik WKiD wyjaśnił m.in., że *akta diagnostów często znajdowały się w teczkach SKP, w których poszczególne diagnosty byli zatrudnieni oraz zostały przekazane Staroście przez Urząd Wojewódzki. W związku z powyższym, ze względu na upływ czasu trudno jest ustalić, czy faktycznie tych dokumentów brakowało, czy ewentualnie znajdują się w teczkach, do których aktualnie nie mamy dostępu*. (dowód: akta kontroli str. 392-393)

Naczelnik WKiD poinformował, że ze względu na małą liczbę przedsiębiorców, którzy świadczą usługi naprawy i obsługi pojazdów na terenie powiatu kazimierskiego, był w stanie zweryfikować czy podmiot potwierdzający odbycie praktyki świadczy powyższe usługi bez sprawdzania w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. (dowód: akta kontroli str. 164)

W 2004 r. uprawnienia o numerze TKA/D/0013 nadano diagnostyce, który nie odbył praktyki na wymaganym stanowisku, określonym w § 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do diagnostów. Osoba ta była zatrudniona w charakterze nauczyciela praktycznej nauki zawodu w dziale napraw i obsługi pojazdów samochodowych w warsztatach szkoły zawodowej. Natomiast zgodnie z wskazanym powyżej przepisem, osoba ubiegająca się o stanowisko diagnosty powinna odbyć praktykę na stanowisku naprawy lub obsługi pojazdów. Diagnosta nie podjął pracy w zawodzie. (dowód: akta kontroli str. 158-163, 182-183, 393)

W przypadku trzech diagnostów (TKA/D/0019, TKA/D/0025, TKA/D/0026), którym nadano uprawnienia odpowiednio w 2009 r., 2013 r. i 2014 r., dokumenty potwierdzały odbycie praktyki krótszej niż wymagana. Podczas niniejszej kontroli uzupełniono akta dwóch (TKA/D/0019 i TKA/D/0025) z trzech ww. diagnostów o zaświadczenia potwierdzające odbycie wymaganej praktyki przed złożeniem wniosku o nadanie uprawnień. Natomiast obliczając okres praktyki trzeciego diagnosty, pracownicy Starostwa do okresu wymaganej, § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do diagnostów¹⁴, zaliczyli miesiąc praktyki szkolnej związanej z nauką zawodu, koniecznej do zdobycia wykształcenia. Uprawnienia zostały wydane w dniu 4 sierpnia 2014 r. Diagnosta o numerze TKA/D/0026 rozpoczął pracę w dniu 11 sierpnia 2014 r., tj. w dniu kiedy spełniał już wymagania dotyczące odbytej praktyki. Z dniem 10 sierpnia 2014 r. bowiem, zgodnie z art. 84 ust. 2b ustawy prd, wymagany okres praktyki dla osób posiadających średnie wykształcenie techniczne o specjalności samochodowej uległ zmniejszeniu z 48 miesięcy do jednego roku. (dowód: akta kontroli str. 158-163, 165-181, 592)

Naczelnik WKiD wyjaśnił, m.in. że *uprawnienie diagnosty nr TKA/D/0026 wydano w dniu 4 sierpnia 2014 r. kiedy wiadome było, iż od 10 sierpnia 2014 r. wejdą w życie przepisy, które w przypadku opisywanego diagnosty zmniejszyły wymaganą praktykę zawodową do jednego roku.* (dowód: akta kontroli str. 393)

Spośród 27 diagnostów, którym Starosta nadał uprawnienia, 18 diagnostów posiadało uprawnienia w pełnym zakresie. Starosta trzem diagnostom (odpowiednio w roku 2004, 2011 i 2012) rozszerzył na ich wniosek uprawnienia. Do wniosków dołączono zaświadczenia o odbyciu odpowiedniej części szkolenia specjalistycznego oraz o zdaniu egzaminu z zakresu szkolenia. (dowód: akta kontroli str. 158-163)

Starosta wydawał uprawnienia diagnostom zgodne z zakresem w jakim odbyli specjalistyczne szkolenia, a następnie zdali egzamin kwalifikacyjny. (dowód: akta kontroli str. 158-163)

Starosta zapewnił dostęp do informacji o diagnostach, którym cofnięto uprawnienia wydane przez innych starostów. WKiD gromadził w oddzielnym segregatorze pisma, przekazane przez inne organy, informujące o cofnięciu uprawnień diagnostom, co umożliwiała sprawdzenie, przed wydaniem decyzji, czy w przypadku danej osoby nie występują przeciwwskazania do nadania uprawnień. W segregatorze znajdował się również rejestr pism zawierający imienny wykaz diagnostów. (dowód: akta kontroli str. 126-131)

Pierwszy Zastępca Komendanta Powiatowej Policji w Kazimierzy Wielkiej podinsp. Jacek Piwowski poinformował, że *istnieje możliwość bieżącego potwierdzenia przez policjanta w CEPiK, czy uwidocznione w dowodzie rejestracyjnym ostatnie badanie techniczne zostało wykonane przez daną stację diagnostyczną. Dane te może policjant uzyskać na urzędzeniu przenośnym posiadanym w czasie patrolu jak również za pośrednictwem dyżurnego jednostki Policji. Jednak w systemie każda stacja diagnostyczna posiada swój kod i nieumieszczona jest nazwa stacji, aby ustalić dane tej stacji policjant powinien posiadać wykaz kodów stacji diagnostycznych z terenu danego powiatu, zaś w przypadku pojazdów zarejestrowanych poza powiatem stwarza to już większy problem gdyż policjant powinien*

¹⁴ Dz. U. Nr 246, poz. 2469 ze zm.

mieć wykazy stacji diagnostycznych z całej Polski. Porównywanie tych danych stwarza problem techniczny. Między innymi z tego powodu nie zawsze jest to weryfikowane. Ponadto policjanci zgłaszali problemy z aktualnością danych w CEPiK, gdyż odnotowaliśmy przypadki, że sprawdzany pojazd miał aktualny przegląd techniczny zaś w systemie nie posiadał aktualnych badań technicznych.

Za lata 2014-2015 nie ujawniono przypadków sfalszowania potwierdzenia wykonania przeglądu technicznego pojazdów podczas kontroli drogowej. (dowód: akta kontroli str. 186-187)

W latach 2014-2016 Starosta w dwóch przypadkach zmienił numery uprawnień diagnostów. Podyktowane było to koniecznością zmiany wzorów dokumentów wydanych odpowiednio w 2002 r. i 2003 r. Diagnosta, który otrzymał pierwotne uprawnienia w 2002 r., w grudniu 2015 r. złożył wniosek o wymianę uprawnień i do rozpoczęcia niniejszej kontroli nie odebrał uprawnień. Natomiast diagnosta posiadający pierwotne uprawnienia z 2003 r., utracił je w 2006 r. w związku z poświadczeniem nieprawdy i w 2014 r. wystąpił o ich przywrócenie. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły inne niż ww. przypadki zmiany numeru uprawnień diagnosty. (dowód: akta kontroli str. 158-163)

W okresie objętym kontrolą, w dokumentacji kontroli prowadzonych przez Starostę w SKP nie znajdowały się zapisy świadczące o przeprowadzeniu przez diagnostę badania technicznego niezgodnie z określonym zakresem i sposobem wykonania lub o wydaniu przez diagnostę zaświadczenia albo dokonania wpisu do dowodu rejestracyjnego pojazdu niezgodnie ze stanem faktycznym lub przepisami. Podczas tych kontroli, diagnosty nie przeprowadzali badań technicznych pojazdów. (dowód: akta kontroli str. 158-163,)

W okresie objętym kontrolą do Starostwa wpłynął jeden wyrok sądu zakazujący zajmowania stanowiska diagnosty na okres trzech lat, w związku z poświadczeniem 59 razy nieprawdy w dowodach rejestracyjnych, potwierdzając przeprowadzenie badań diagnostycznych pojazdów mechanicznych, w zamian za przyjęcie korzyści majątkowej. Powyższy prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Busku Zdroju z dnia 7 kwietnia 2014 r. wpłynął do Starostwa w dniu 15 stycznia 2016 r. Dnia 29 lutego 2016 r. Starosta wszczął postępowanie wobec ww. diagnosty w sprawie cofnięcia uprawnień do wykonywania badań technicznych pojazdów. (dowód: akta kontroli str. 333-334, 577-579)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spośród 27 diagnostów, których akta badano, Starosta wydał uprawnienia dwóm (TKA/D/0019 w 2009 r. i TKA/D/0025 w 2013 r.) diagnostom, którzy do wniosków o wydanie uprawnień załączyli dokumenty potwierdzające odbycie praktyki odpowiednio w okresie 29 i 33 miesięcy, pomimo że zgodnie z § 2 pkt 2 cytowanego wyżej rozporządzenie wymagana była czteroletnia praktyka. (dowód: akta kontroli str. 158-163, 165-177)

Podczas niniejszej kontroli przedłożono zaświadczenia potwierdzające odbycie brakującego okresu praktyk przez diagnostów, przed złożeniem wniosku o nadanie uprawnień. (dowód: akta kontroli str. 173, 177)

Naczelnik WKiD wyjaśnił, że *oprócz świadectw pracy, jako czteroletnią praktykę zaliczono umowę o pracę gdyż, podczas składania wniosków przez ww. diagnostów mieliśmy wiedzę, że faktycznie te osoby wykonywały zawód mechanika samochodowego zgodnie z przedłożonymi umowami.* (dowód: akta kontroli str. 393)

NIK zwraca uwagę, że postępowanie administracyjne powinno być udokumentowane w sposób niebudzący wątpliwości, a umowa o pracę nie potwierdza okresu zatrudnienia. Natomiast posiadane informacje, na które brak jest dowodów powinny być udokumentowane w postaci notatki służbowej.

2. W 2004 r. Starosta wydał uprawnienia o numerze TKA/D/0013 diagnosty, który nie odbył praktyki na wymaganym stanowisku, określonym w § 2 pkt 2 rozporządzenie

w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do diagnostów. Osoba ta była zatrudniona w charakterze nauczyciela praktycznej nauki zawodu w dziale napraw i obsługi pojazdów samochodowych w warsztatach szkoły zawodowej. Natomiast zgodnie z wskazanym powyżej przepisem osoba ubiegająca się o stanowisko diagnosty powinna odbyć praktykę na stanowisku naprawy lub obsługi pojazdów. Diagnosta powinien posiadać wiedzę „całościową”, natomiast nauczyciel zawodu z zasady zajmuje się jakimś jednym wycinkiem i tym samym nie można uznać, że zdobył doświadczenie wymagane przepisami. (dowód: akta kontroli str. 182-183)

Naczelnik WKiD w składanych wyjaśnieniach nie wskazał przyczyn powyższej nieprawidłowości. Jednocześnie poinformował, że diagnosta o numerze TKA/D/0013 nie wykonuje zawodu diagnosty, gdyż prowadzi własną działalność gospodarczą o innym charakterze. (dowód: akta kontroli str. 393)

Uwaga dotycząca badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że Starosta wydał uprawnienia o numerze TKA/D/0026 sześć dni przed wejściem w życie przepisów na podstawie, których diagnosta uzyskał praktykę uprawniającą go do uzyskania powyższych uprawnień.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność skontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

3. Nadzór nad badaniami technicznymi pojazdów wykonywanymi w SKP

Opis stanu faktycznego

W latach 2013-2015 Starosta przeprowadzał kontrole wszystkich (sześciu) SKP. Kontrole przeprowadzane były w każdym roku kalendarzowym na każdej stacji. Kontrole w 2013 r. przeprowadzane były wspólnie z pracownikami TDT. Kontrole w 2014 r. przeprowadzane były przez pracowników Starostwa, po ponad 12 miesiącach (od 390 do 416 dni) od kontroli przeprowadzanych w 2013 r. Natomiast kontrole w 2015 r. pracownicy Starostwa przeprowadzali przed upływem 12 miesięcy od kontroli przeprowadzonych w 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 188-309)

Spśród czterech SKP, które zostały zarejestrowane po 2004 r., Starosta przeprowadził pierwsze kontrole odpowiednio po 11, 13, 43 i 62 tygodniach od wpisania SKP do rejestru. Podczas pierwszych kontroli nie stwierdzono niezgodności pomiędzy oświadczeniami złożonymi wraz z wnioskiem o dokonanie wpisu, a stanem faktycznym. (dowód: akta kontroli str. 125, 310)

Przed rozpoczęciem niniejszej kontroli, ostatnie kontrole w SKP przeprowadzono w listopadzie i grudniu 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 188-309)

W latach 2014-2015 wystąpił jeden przypadek, kiedy przed dniem upływu ważności poświadczenia zgodności wydanego przez Dyrektora TDT, przedsiębiorca nie przedłożył nowego poświadczenia. Decyzja Dyrektora TDT poświadczająca zgodność wyposażenia i warunków lokalowych SKP o oznaczeniu TKA/004/P z wymaganymi dla podstawowej SKP wygasła z dniem 27 grudnia 2015 r. Starosta 18 stycznia 2016 r., tj. po upływie 22 dni od daty wygaśnięcia poświadczenia zgodności, wystąpił z zapytaniem do przedsiębiorcy czy posiada nowe poświadczenie, jednocześnie informując że do czasu uzyskania poświadczenia zgodności SKP nie może wykonywać badań technicznych. Przedsiębiorca poinformował Starostę, że w dniu 18 stycznia 2016 r. wystąpił do Dyrektora TDT o wydanie poświadczenia zgodności, a w dniu 22 lutego 2016 r. otrzymał je. SKP pozostawała bez ważnego poświadczenia zgodności, tj. prawa wykonywania badań technicznych przez 57 dni. W dniu 19 lutego 2016 r. Starosta wezwał Prezesa SKR do złożenia wyjaśnień dotyczących ewentualnego prowadzenia badań technicznych w okresie nieposiadania poświadczenia zgodności. Z przedłożonych w dniu 1 marca 2016 r. przez SKR wyciągów z rejestru badań technicznych wynika, że w okresie od 28 grudnia 2015 r. do dnia 12 stycznia 2016 r. SKP przeprowadziła 132 badania techniczne, w tym w 2015 r. – 63 i w 2016 r. – 69. Starosta w dniu 4 marca 2016 r. wszczął postępowanie w sprawie wydania decyzji o zakazie prowadzenia SKP przez SKR. Dnia 29 marca 2016 r. Starosta wydał

decyzję zakazującą prowadzenia SKP przez SKR i zobowiązał przedsiębiorcę do zwrotu zaświadczenia o wpisie do ewidencji przedsiębiorców prowadzących SKP.

W Starostwie nie opracowano procedur dotyczących monitorowania terminu ważności wydanych przez Dyrektora TDT poświadczeń zgodności dla SKP. (dowód: akta kontroli str. 125, 132-140, 146-155, 311-313, 335-353, 570-572)

W okresie objętym kontrolą pracownicy Starostwa nie przeprowadzali kontroli, z pominięciem obowiązku zawiadomienia przedsiębiorcy o zamiarze jej przeprowadzenia na siedem dni wcześniej. (dowód: akta kontroli str. 125)

W części wstępnej protokołów z kontroli SKP, przeprowadzanych w latach 2014-2015, wskazywano dane identyfikacyjne SKP, zakres badań prowadzonych przez SKP, numer i datę aktualnej decyzji Dyrektora TDT, podstawę prawną przeprowadzenia kontroli, skład zespołu kontrolującego, uczestników kontroli ze strony przedsiębiorcy. Jako zakres kontroli wskazano błędnie zakres wynikający z art. 83b ust. 2 ustawy prd, zamiast art. 83b ust. 2 pkt 1 cytowanej ustawy oraz zgodność uprawnień diagnostów z zakresem prowadzonych badań. Przeprowadzający kontrolę w części protokołów dotyczącej warunków lokalowych nie opisywali szczegółowo zastanego stanu faktycznego, a jedynie wskazywali na przepis z rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do stacji przeprowadzających badania techniczne pojazdów i stwierdzali czy stacja spełnia dany wymóg czy nie. Dodatkowo w przypadku urządzeń do podnoszenia pojazdów i indywidualnych wyciągów spalin wpisywali nazwę urządzenia, numer fabryczny, rok produkcji oraz numer atestu. W części protokołów dotyczącej wyposażenia kontrolno-pomiarowego wskazywano nazwę urządzenia lub przyrządu zgodnie z § 14 rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do stacji przeprowadzających badania techniczne pojazdów wskazywano producenta wyposażenia, model, numer fabryczny, rok produkcji oraz numer atestu, certyfikatu jednostki akredytacyjnej, orzeczenia technicznego lub datę ważności legalizacji. (dowód: akta kontroli str. 199-210, 219-230, 239-250, 259-269, 278-289, 298-309)

Pracownicy Starostwa podczas przeprowadzania kontroli w 2014 i 2015 r. w pięciu z sześciu SKP przyjęli od przedsiębiorcy oświadczenie o spełnianiu wymogów określonych w art. 83 ust. 3 pkt 1, 2, 3 i 6 ustawy prd, tj. że:

- posiada siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- nie jest przedsiębiorcą, w stosunku do którego otwarto likwidację lub ogłoszono upadłość;
- nie jest prawomocnie skazany za przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub przestępstwo przeciwko dokumentom;
- zatrudnia uprawnionych diagnostów (imiona i nazwiska).

Natomiast podczas kontroli SKP o oznaczeniu o TKA/007/P, zarówno w 2014, jak i w 2015 r. brak było współwłaścicieli. Podczas kontroli wyjaśnień udzielali upoważnieni pracownicy. Do protokołów kontroli załączono zaświadczenia o niekaralności współników. Brak było oświadczenia o nieotwarciu postępowania likwidacyjnego lub ogłoszenia upadłości.

W protokołach kontroli zamieszczano informacje dotyczące zakresu posiadanych uprawnień przez poszczególnych diagnostów. (dowód: akta kontroli str. 199-210, 219-230, 239-250, 259-269, 278-289, 298-309, 314-323, 355)

W protokołach kontroli pracownicy Starostwa nie odnosili się do przepisów rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do stacji przeprowadzających badania techniczne pojazdów dotyczących:

- przechowywania w SKP kopii decyzji w sprawie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego, o której mowa w Prawie budowlanym;
- dopuszczalnego odchylenia od poziomu nawierzchni ław pomiarowych.

W protokołach kontroli opisując wyposażenie kontrolno-pomiarowe nie wskazywano czy:

- w SKP przechowywano dokumenty z okresowej kontroli eksploatacyjnej, metrologicznej i dozoru technicznego;
- wyposażenie kontrolno-pomiarowe oraz inne wyposażenie wykorzystywane do przeprowadzania badań było zgodne z wyposażeniem dla którego SKP dostała poświadczenie zgodności od TDT;
- nie zaszła zmiana stanu faktycznego, na podstawie którego wydana została decyzja poświadczająca zgodność;
- prawidłowo prowadzono karty kontroli eksploatacyjnej.

W protokołach wskazywano dane dotyczące zatrudnionych diagnostów, tj. imię i nazwisko, numer uprawnień oraz ich zakres. Potwierdzano zgodność zakresu uprawnień diagnostów z zakresem badań SKP (dowód: akta kontroli str. 199-210, 219-230, 239-250, 259-269, 278-289, 298-309)

W grudniu 2015 r. traciły ważność poświadczenia zgodności wydane dla dwóch SKP, tj. TKA/002/P i TKA/004/P. SKP o oznaczeniu TKA/002/P dnia 2 października 2015 r. otrzymała nowe poświadczenie zgodności, potwierdzające że stacja posiada wyposażenie i warunki lokalowe zgodne z wymaganiami odpowiednimi do zakresu przeprowadzanych badań przez przedsiębiorców prowadzących SKP, zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 1 litera a, b i c ustawy prd. Poświadczenie zostało wydane na pięć lat, tj. do 1 października 2020 r.

Informacje dotyczące stacji TKA/004/P zostały przedstawione powyżej w rozdziale trzecim niniejszego wystąpienia. (dowód: akta kontroli str. 141-148, 225-230)

W protokołach kontroli SKP przeprowadzonych w latach 2014-2015, brak było wpisów dotyczących badania dokumentacji prowadzonej przez SKP (rejestr badań pojazdów, rejestr zastępczych tabliczek znamionowych, prawidłowość pobieranych opłat, prawidłowość wyliczenia terminu następnego badania technicznego, zaświadczenia). W protokołach kontroli znajdowały się jedynie adnotacje o liczbie przeprowadzonych przeglądów technicznych w roku poprzednim i w roku bieżącym do dnia kontroli. (dowód: akta kontroli str. 199-210, 219-230, 239-250, 259-269, 278-289, 298-309)

Naczelnik WKiD wyjaśnił, że *nie było opracowanych procedur* (red. w zakresie doboru próby do kontroli). *Kontrolą obejmowano od 20 do 30 kolejnych pozycji w rejestrze. Kontrolą objęte były wszystkie informacje wyszczególnione pod daną pozycją. Nie badano czy faktycznie odprowadzono opłatę na fundusz CEPiK, badano tylko czy opłata została naliczona i zaewidencjonowana.* (dowód: akta kontroli str. 410)

W okresie objętym kontrolą Starosta, w ramach sprawowanego nadzoru nad SKP, nie występował do nadzorowanych SKP o przesyłanie rejestrów badań technicznych. Wszystkie SKP na terenie powiatu kazimierskiego prowadziły rejestry przeglądów technicznych w formie elektronicznej. (dowód: akta kontroli str. 125, 354)

Starosta wyjaśnił, że *ponieważ podczas przeprowadzonych kontroli w SKP sprawdzany był rejestr przeprowadzonych badań technicznych, nie widział konieczności aby dodatkowo żądać przesłania rejestrów badań technicznych.* (dowód: akta kontroli str. 535-538)

Starosta posiadając rejestry badań technicznych z SKP mógłby porównywać je z zatrzymanymi dowodami rejestracyjnymi i przeprowadzać doraźne kontrole stacji, które potwierdziły sprawność samochodu, a Policja zatrzymała dowód rejestracyjny w krótkim czasie po badaniu.

W 2014-2015 pracownicy Starostwa, podczas prowadzonych kontroli SKP, nie kontrolowali prawidłowości wykonywania przez diagnostów badań technicznych pojazdów. W protokołach kontroli SKP odnotowano, że w czasie kontroli nie przeprowadzano żadnych badań technicznych pojazdu i brak było możliwości dokonania oceny prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów. (dowód: akta kontroli str. 199-210, 219-230, 239-250, 259-269, 278-289, 298-309)

W latach 2014-2015 SKP położone na terenie powiatu kazimierskiego przeprowadziły łącznie 31.344 badań technicznych pojazdów, w tym w 2014 r. – 15.130, a w 2015 r. – 16.214. W tym samym okresie liczba badań zakończonych wynikiem negatywnym wyniosła 11 (0,04% badań ogółem), w tym w 2014 r. – 6 (0,04%) i w 2016 r. – 5 (0,03%). (dowód: akta kontroli str. 412)

W latach 2014-2015 Starosta nie przeprowadzał wspólnych kontroli SKP z przedstawicielami TDT. Pracownicy Starostwa przeprowadzający kontrole, w powyższym okresie, nie stwierdzili nieprawidłowości. Natomiast w wyniku kontroli prowadzonych wspólnie z TDT zarówno w okresie wcześniejszym, jak i późniejszym stwierdzono nieprawidłowości (szczegółowo opisane poniżej). Powyższe może świadczyć o niewłaściwym (brak szkoleń, praktyki) przygotowaniu pracowników Starostwa do przeprowadzania kontroli SKP. (dowód: akta kontroli str. 189-309, 539-569)

Z protokołów kontroli SKP wynikało, że pracownicy Starostwa podczas przeprowadzania kontroli SKP nie dokonywali niektórych wymaganych czynności, co opisano powyżej w rozdziale trzecim wystąpienia. W związku z powyższym Naczelnik WKiD przedstawił tok prowadzenia kontroli SKP: *po przedstawieniu upoważnienia rozpoczynano kontrolę SKP. Kontrolę rozpoczynano od ogólnej kontroli wizualnej całej stacji, sprawdzano czy jest szyld, wymagane stanowisko zewnętrzne do pomiarów akustycznych oraz miejsca postojowe dla oczekujących klientów. Następnie taśmą mierniczą dokonywano wymaganych przepisami rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do stacji przeprowadzających badania techniczne pojazdów pomiarów. Sprawdzano czy tablica informacyjna zawiera wszystkie wymagane informacje. Sprawdzano czy są instrukcje obsługi poszczególnych urządzeń. Następnie testowano działanie wentylatora, oświetlenia (w tym w kanale). Wyposażenie SKP sprawdzano czy jest zgodne z wymogami ww. rozporządzenia, ostatnim protokołem kontroli (czy nie nastąpiły zmiany) i następnie sprawdzano atesty, certyfikaty na poszczególne urządzenia. Sprawdzano również czy są dokonywane obowiązkowe przeglądy tych urządzeń. W przypadku przyrządu do sprawdzania ciśnienia w ogumieniu i analizatora spalin sprawdzano również aktualność legalizacji. Po sprawdzeniu wyposażenia dokonywano przeglądu komputerowego rejestru badań. Szczegółowo sprawdzano wybrane pozycje z rejestru.* (dowód: akta kontroli str. 409-410)

Podczas niniejszej kontroli, w marcu 2016 r., Naczelnik WKiD wraz z przedstawicielem TDT przeprowadzili kontrole dotyczące spełniania przez trzy SKP (TKA/002/P, TKA/004/P i TKA/006/P) wymogów określonych w art. 83b ust. 2 pkt 1 ustawy prd. W czasie ww. kontroli do pomiarów zastosowano niwelator, dalmierz laserowy oraz taśmę mierniczą. W wyniku powyższych kontroli stwierdzono:

- niezgodność wywieszonego na tablicy informacyjnej zaświadczenia potwierdzającego wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP w zakresie przeprowadzanych przez stacje badań z zakresem badań w decyzji Dyrektora TDT;
- brak możliwości przeprowadzenia kontroli SKP w zakresie prowadzenia wymaganej dokumentacji ze względu na awarię dysku twardego komputera oraz brak archiwizacji danych na nośniku informatycznym;
- prowadzenie przez SKP badań technicznych bez ważnej decyzji Dyrektora TDT (opisano powyżej);
- brak w dwóch SKP aktualnej informacji dotyczącej kryteriów oceny badanych pojazdów, zgodnie z zakresem przeprowadzanych przez stację badań;
- niesprawny przyrząd do pomiaru ustawienia i światłości świateł pojazdu (brak możliwości przeprowadzania badań technicznych na stacji do czasu usunięcia usterki lub wymiany urządzenia);
- nieterminowe przesyłania pobranych opłat ewidencyjnych określonych rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 maja 2015r. w sprawie opłaty ewidencyjnej stanowiącej przychód Funduszu - centralna ewidencja pojazdów i kierowców¹⁵;

¹⁵ Dz. U. z 2015, poz. 681 ze zm.

- nieprawidłowości w sześciu zapisach w rejestrach przeprowadzanych badań technicznych;
- odchylenie od poziomu przekraczające dopuszczalne 3 mm dla ławy pomiarowej w SKP;
- brak instrukcji obsługi w języku polskim dla urządzenia do wymuszania szarpnięć kołami jezdni pojazdu. (dowód: akta kontroli str. 539-569)

Starosta wydał zalecenia pokontrolne w stosunku do przedsiębiorców prowadzących dwie stacje, a w stosunku do trzeciego przedsiębiorcy wydał decyzję o zakazie prowadzenia SKP (opisano w powyżej w niniejszym rozdziale). Starosta wyznaczył miesięczne terminy usunięcia ww. nieprawidłowości oraz poinformował przedsiębiorców o zamiarze przeprowadzenia ponownej kontroli po upływie wyznaczonego terminu. W zaleceniach pokontrolnych Starosta wskazał, że w przypadku nieusunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, zostanie wydana decyzja o zakazie prowadzenia działalności. (dowód: akta kontroli str. 573-576, 596)

W wyniku przeprowadzonych kontroli SKP przez pracowników Starostwa w latach 2014-2015 nie stwierdzono nieprawidłowości, wobec czego nie formułowano wniosków pokontrolnych. (dowód: akta kontroli str. 199-210, 219-230, 239-250, 259-269, 278-289, 298-309)

Po przeprowadzonych w 2013 r. wspólnych kontrolach Starostwa z TDT, Starosta wydał zalecenia pokontrolne dla czterech SKP. Przedsiębiorcy poinformowali Starostę o zrealizowaniu zaleceń pokontrolnych. W lutym 2014 r. Starosta przeprowadził na jednej SKP kontrolę realizacji wniosków pokontrolnych, w wyniku której nieprawidłowości nie stwierdzono. (dowód: akta kontroli str. 189-198, 211-218, 231-238, 251-258, 270-277, 290-297, 356-366)

W okresie objętym kontrolą jedynie SKR, w dniu 29 marca 2016 r., poinformował Starostę o zawieszeniu prowadzenia działalności gospodarczej, wskazując jako przyczynę niezatrudnianie uprawnionych diagnostów. Starosta wydał decyzję o zakazie prowadzenia SKP przez SKR. (dowód: akta kontroli str. 125, 352, 413, 570-572)

W Starostwie był prowadzony rejestr skarg i wniosków, w którym odnotowano w 2014 r. dwie skargi, w 2015 r. – trzy, a w 2016 r. – jedną. Żadna ze skarg, które wpłynęły w powyższym okresie do Starosty nie dotyczyła przeprowadzania badań technicznych przez SKP i diagnostów. (dowód: akta kontroli str. 367-381)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Starosta nie sprawował należycie nadzoru nad SKP, ze względu na to, że:

1. W latach 2014-2015 pracownicy Starostwa, pomimo obowiązku wynikającego z art. 83 b ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy prd, nie przeprowadzali kontroli w zakresie prawidłowości wykonywania przez diagnostów badań technicznych pojazdów. W protokołach kontroli odnotowywali, że diagnosty nie przeprowadzali badań technicznych pojazdu podczas kontroli. Protokoły kontroli poszczególnych SKP nie były sporządzane z należytą starannością – nie zawierały pełnego opisu ustaleń stanu faktycznego, uzasadniającego formułowanie oceny kontrolowanych elementów SKP, w tym spełniania przez nie wymagań określonych w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do stacji przeprowadzających badania techniczne pojazdów. Brak było w protokołach przywołania, w punktach w których było to możliwe, na podstawie jakich dokumentów sformułowano taką ocenę – dokumentacja z przeprowadzonych przez Starostę kontroli SKP nie pozwalała na stwierdzenie, że czynności kontrolne faktycznie zostały przeprowadzone, a ich przebieg obejmował pełny, wymagany ww. przepisem zakres. (dowód: akta kontroli str. 199-210, 219-230, 239-250, 259-269, 278-289, 298-309)

Starosta wyjaśnił, że *podczas przeprowadzania kontroli w stacjach kontroli pojazdów w latach 2014-2015, diagności nie przeprowadzali badań technicznych pojazdów gdyż żaden pojazd nie przyjechał na badania techniczne.* (dowód: akta kontroli str. 535-538)

2. W 2014 r. pracownicy Starostwa przeprowadzili kontrole sześciu SKP po ponad 12 miesiącach (od 390 do 416 dni) od kontroli przeprowadzanych w 2013 r., pomimo że zgodnie z art. 83b ust. 2 pkt 1 ustawy prd w ramach wykonywanego nadzoru Starosta co najmniej raz w roku przeprowadza kontrole SKP. (dowód: akta kontroli str. 188-309)

Starosta wyjaśnił że *w 2014 roku podjęliśmy próbę podpisania porozumienia w sprawie powierzenia czynności kontrolnych Dyrektorowi Transportowego Dozoru Technicznego i gdy Dyrektor TDT odmówił nam podpisania porozumienia, byliśmy zobowiązani do przeprowadzenia kontroli przez pracowników Starostwa i dlatego wynikiło opóźnienie w przeprowadzonych kontrolach. Ponadto należy zwrócić uwagę, że przepis art. 83b ust. 2 pkt 1 ustawy prd mówi, iż w ramach wykonywanego nadzoru starosta co najmniej raz w roku przeprowadza kontrolę stacji kontroli pojazdów stąd uważamy, że kontrola może być przeprowadzona raz w roku kalendarzowym i ten wymóg został spełniony.* (dowód: akta kontroli str. 535-538)

Zdaniem NIK w treści art. 83b ust. 2 pkt 1 ustawy prd wyraz „rok” został użyty w sposób jednoznaczny, w rozumieniu okresu czasu równemu okresowi 12 miesięcy. Takie rozumienie treści przepisu wynika wprost z wykładni gramatycznej, jednak znajduje podstawy również w wykładni celowościowej, ze względu na fakt, że sprzyja sprawnemu i regularnemu wykonywaniu nadzoru przez starostę. Należy ponadto uwzględnić, że użytych w ustawie wyrażen nie można odczytywać dowolnie, poprzez dodawanie określeń zmieniających ich znaczenie. Niedopuszczalne jest również założenie, że ustawodawca, formułując obowiązki organu administracji publicznej, pomylił się lub użył pewnych wyrazów nieświadomie. Za przyjęciem przedstawionej interpretacji przemawia również fakt, iż w innych przepisach ustawowych znajdujemy określenie „rok kalendarzowy”,¹⁶ co świadczy o woli ustawodawcy odnośnie odróżnienia dwóch omawianych pojęć.

3. Sporządzone przez pracowników Starostwa protokoły kontroli SKP nie zawierały informacji dotyczących spełniania przez SKP poniższych wymagań, określonych w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do stacji przeprowadzających badania techniczne pojazdów:
 - przechowywania w SKP kopii decyzji w sprawie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego, o której mowa w Prawie budowlanym;
 - dopuszczalnego odchylenia od poziomu nawierzchni ław pomiarowych;
 - przechowywania dokumentów z okresowej kontroli eksploatacyjnej, metrologicznej i dozoru technicznego;
 - zgodności wyposażenie kontrolno-pomiarowego oraz innego wyposażenia wykorzystywanego do przeprowadzania badań z wyposażeniem dla którego SKP dostała poświadczenie zgodności od TDT;
 - prawidłowości prowadzenia karty kontroli eksploatacyjnej. (dowód: akta kontroli str. 199-210, 219-230, 239-250, 259-269, 278-289, 298-309)

Starosta wyjaśnił, że *ww. wymagania (...) były sprawdzane podczas każdej kontroli w SKP. Jeżeli zostałyby stwierdzone jakieś nieprawidłowości lub zmiany, pracownicy przeprowadzający kontrolę w protokole kontroli zamieściliby odpowiednie adnotacje lub uwagi. TDT, podczas sprawdzenia zgodności wyposażenia i warunków lokalowych dla których wydaje stosowne poświadczenie, każdorazowo wykonuje pomiar odchylenia od poziomu nawierzchni ławy pomiarowej i w przypadku gdy nie widzieliśmy żadnych pęknięć w ławie pomiarowej odstępowaliśmy od pomiaru przedmiotowej ławy.* (dowód: akta kontroli str. 535-538)

W protokołach kontroli powinien znajdować się pełny opis stanu faktycznego.

¹⁶ Przykładowo w art. 83 ustawy o sdg.

4. Starosta nie sprawował należytego nadzoru nad SKP o oznaczeniu TKA/004/P, w wyniku czego dopuścił do przeprowadzenia przez SKP 132 badań technicznych, pomimo że stacja nie posiadała decyzji Dyrektora TDT poświadczającej zgodność wyposażenia i warunków lokalowych SKP, wymaganej art. 83 ust. 3 pkt 5 ustawy prd. Posiadane przez ww. SKP poświadczenie zgodności utraciło ważność z dniem 27 grudnia 2015 r., a nowe poświadczenie zgodności SKP uzyskała z dniem 22 lutego 2016 r. W okresie od 28 grudnia 2015 r. do dnia 12 stycznia 2016 r. SKP, pomimo braku ww. poświadczenia prowadziła dalej działalność i przeprowadziła 132 badania techniczne pojazdów. Starosta dopiero 18 stycznia 2016 r., tj. po upływie 22 dni od daty wygaśnięcia poświadczenia zgodności, wystąpił z zapytaniem do przedsiębiorcy czy posiada nowe poświadczenie, jednocześnie informując że do czasu uzyskania poświadczenia zgodności SKP nie może wykonywać badań technicznych. W dniu 19 lutego 2016 r. Starosta wezwał przedsiębiorcę do złożenia wyjaśnień dotyczących ewentualnego prowadzenia badań technicznych w okresie nieposiadania poświadczenia zgodności. Po powzięciu informacji o prowadzeniu bezprawnych badań technicznych przez SKP Starosta w dniu 29 marca 2016 r. wydał decyzję o zakazie prowadzenia SKP przez SKR, na podstawie art. 83b ust. 2 pkt 3 ustawy prd, tj. w związku z rażącym naruszeniem warunków wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów.

Działania nadzorcze Starosty były prowadzone ze znacznym opóźnieniem. (dowód: akta kontroli str. 132-140, 146-155, 311-313, 335-353, 57-572)

Starosta wyjaśnił m.in., że podjęto czynności wyjaśniające w celu ustalenia czy przedsiębiorca podjął działania zmierzające do uzyskania decyzji Dyrektora TDT potwierdzającej spełnienie warunków lokalowych i wyposażenia dla podstawowej stacji kontroli pojazdów. (...) W dniu 23 lutego 2016 r. otrzymaliśmy informację z TDT, iż SKR Opatowiec otrzymał decyzję o spełnieniu warunków lokalowych i wyposażenia dla podstawowej SKP. Ponadto informujemy, że wezwaliśmy Prezesa SKR Opatowiec w celu złożenia informacji, czy od 28 grudnia 2015 roku były wykonywane badania techniczne na SKP w Kocinie. W przypadku gdy okaże się, że stacja wykonywała badania techniczne bez ważnego poświadczenia, podejmiemy czynności zmierzające do ustalenia istnienia przesłanek do wykreślenia przedsiębiorcy z rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP z uwagi na naruszenie warunków wymaganych do wykonywania działalności regulowanej przez przedsiębiorcę. (dowód: akta kontroli str. 389)

Zdaniem NIK wyjaśnienia nie wskazują przyczyny opieszałości ze strony Starostwa. Działania prowadzone przez Starostę były opieszale. Pracownicy Starostwa prowadząc kontrolę SKP w dniu 20 listopada 2015 r. mogli poinformować SKR o zakazie prowadzenia działalności bez ważnej decyzji Dyrektora TDT. Najpóźniej należało taką informację przekazać w dniu utraty ważności powyższej decyzji tj. 28 grudnia 2015 r.

5. Pracownicy Starostwa kontrolujący SKP o oznaczeniu TKA/007/P w latach 2014-2015 przed rozpoczęciem kontroli nie przyjęli od przedsiębiorcy oświadczenie o spełnieniu wymogów określonych w art. 83 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy prd, tj. czy posiada siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz czy nie jest przedsiębiorcą, w stosunku do którego otwarto likwidację lub ogłoszono upadłość. (dowód: akta kontroli str. 355)

Starosta wyjaśnił, że jest to przedsiębiorca dobrze znany na terenie powiatu kazimierskiego ze względu na duży zakres prowadzonej działalności gospodarczej wiedzieliśmy, że siedzibę posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto do tutejszego Starostwa wpływają zapytania komorników o posiadany majątek dłużników. W przypadku ww. przedsiębiorcy takie zapytania nigdy nie wpłynęły więc nie było podstaw aby sądzić, że wobec opisywanego przedsiębiorcy otwarto likwidację lub ogłoszono upadłość. (dowód: akta kontroli str. 535-538)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność skontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

Ocena cząstkowa

3. Postępowania dotyczące zatrzymanych dowodów rejestracyjnych z powodu złego stanu technicznego pojazdów

Opis stanu faktycznego

Organy kontroli drogowej przekazały do Starostwa w 2013 r. 489 zatrzymanych dowodów rejestracyjnych, w 2014 r. – 465, a w 2015 r. – 455. (dowód: akta kontroli str. 9, 43-77)

W Starostwie brak było dokumentów potwierdzających dokonywanie przez Starostę analiz przyczyn zatrzymania dowodów rejestracyjnych przez organy kontroli ruchu drogowego. (dowód: akta kontroli str. 125)

Starosta wyjaśnił, że w WKiD przeprowadzane są narady naczelnika z pracownikami wydziału, w trakcie których omawiane są problemy występujące w codziennej pracy. Podczas narad omawiane były również przyczyny zatrzymywania dowodów rejestracyjnych i zwrócono uwagę, że głównymi przyczynami zatrzymania dowodu rejestracyjnego są braki aktualnych badań technicznych i uszkodzenia pokolizyjne pojazdów, rzadko natomiast przyczynami zatrzymania dowodu rejestracyjnego są m.in. niesprawne zawieszenie, układ hamulcowy lub kierowniczy. W celu monitorowania ewentualnych nieprawidłowości podczas wykonywania badań technicznych aktualnie założono rejestr zatrzymanych dowodów rejestracyjnych, które zostały zatrzymane w terminie 30 dni od daty wykonania badania technicznego w związku ze stwierdzeniem usterek innych niż uszkodzenia pokolizyjne. (dowód: akta kontroli str. 386)

W okresie objętym kontrolą Starosta przeprowadził jedną kontrolę doraźną SKP, w celu sprawdzenia realizacji wniosków pokontrolnych. (dowód: akta kontroli str. 364-366)

W Starostwie znajdowały się 974 dowody rejestracyjne zatrzymane w latach 2001-2016. Szczegółowym badaniem objęto dowody zatrzymane w latach 2014-2015 i nieodebrane do rozpoczęcia niniejszej kontroli oraz dowody rejestracyjne przekazane do Starostwa podczas niniejszej kontroli. Badaniem objęto 106 dowodów rejestracyjnych zatrzymanych przez organy kontroli drogowej w latach 2014-2015, a nieodebranych przez właścicieli samochodów do dnia badania. Przyczyną zatrzymania dowodu rejestracyjnego było w 59 przypadkach uszkodzenie pokolizyjne (55,7% wszystkich przypadków), w 31 przypadkach brak aktualnych badań technicznych (29,2%), w pięciu przypadkach nadmierne zużycie opon lub różna rzeźba bieżnika (4,7%), w dwóch przypadkach braki w oświetleniu lub niewłaściwa barwa oświetlenia (1,9%), w dwóch przypadkach pęknięta szyba czołowa (1,9%), w dwóch przypadkach wycieki płynów eksploatacyjnych oraz po jednym przypadku brak adnotacji w dowodzie rejestracyjnym o zamontowanej instalacji gazowej, brak lewego lusterka wstecznego, całkowite spalanie samochodu, zagrożenie bezpieczeństwa (Policja nie wskazała w zawiadomieniu jakie) oraz w jednym przypadku łącznie niesprawny układ wspomagania kierownicy, brak numeru rejestracyjnego na szybie czołowej, pęknięte lusterko zewnętrzne lewe, braki w wyposażeniu pojazdu. Od dnia przekazania 106 dowodów rejestracyjnych do Starostwa do dnia badania upłynęło od 102 do 760 dni, podczas których Starosta nie podejmował żadnych działań w celu wyjaśnienia przyczyn nieodbierania dowodów rejestracyjnych przez właścicieli pojazdów. (dowód: akta kontroli str. 414-417, 595)

Starosta wyjaśnił, że większość nieodebranych dowodów rejestracyjnych została wydana dla pojazdów około 20-letnich i starszych bądź pokolizyjnych, i należy przypuszczać, że są to pojazdy uszkodzone lub niesprawne, a z przyczyn ekonomicznych właścicielom nie opłaca się naprawiać przedmiotowych pojazdów (dowód: akta kontroli str. 387)

Zatrzymanie wskazanych wyżej 106 dowodów rejestracyjnych przez organy kontroli drogowej następowało w okresie od dnia badania technicznego do 9.138 dni po tym badaniu (lub od dnia wydania dowodu rejestracyjnego, w przypadku braku wpisu badania). W okresie do 60 dni od badania zatrzymano 13 dowodów rejestracyjnych, przy czym w 11 przypadkach powodem zatrzymania były uszkodzenia pokolizyjne. W okresie od 61 dni do 180 dni od dnia badania technicznego zatrzymano 23 z 106 dowodów rejestracyjnych, w okresie od 181 dni do 364 dni – 31, w okresie od 1 roku do 2 lat – 26, w okresie od 2 do 5 lat – sześć i ponad 5 lat – siedem. Spośród siedmiu pojazdów, które nie miały

przeprowadzonych badań technicznych powyżej pięciu lat były cztery ciągniki rolnicze i trzy motorowery. Średni wiek pojazdów, którym zatrzymano dowód rejestracyjny wynosił 19 lat (od 3 do 40 lat).

W jednym przypadku (motorower) dowód rejestracyjny odebrano dzień po badaniu technicznym ze względu na brak lewego lusterka wstecznego. W przypadku samochodu osobowego Ford Mondeo, funkcjonariusze Policji zatrzymali dowód rejestracyjny, w dniu badania technicznego, ze względu na niesprawny układ wspomagania kierownicy, brak numeru rejestracyjnego na szybie czołowej, pęknięte lusterko zewnętrzne lewe, braki w wyposażeniu pojazdu. (dowód: akta kontroli str. 414-420)

Starosta wyjaśnił, że *był to incydentalny przypadek i w celu monitorowania tego typu przypadków założono rejestr zatrzymanych dowodów rejestracyjnych, które zostały zatrzymane w terminie 30 dni od daty wykonania badania technicznego (za usterki inne niż uszkodzenia pokolizyjne)*. (dowód: akta kontroli str. 387)

W okresie od 19 stycznia 2016 r. (rozpoczęcie niniejszej kontroli) do dnia 29 lutego 2016 r. do Starostwa wpłynęły dwa pozwolenia czasowe oraz 56 dowodów rejestracyjnych zatrzymanych przez organy kontroli drogowej. Zatrzymanie dowodów rejestracyjnych następowało w okresie od dnia badania technicznego do 1.592 dni od daty ostatniego badania (lub od dnia wydania dowodu rejestracyjnego, w przypadku braku wpisu badania). W okresie do 60 dni od badania technicznego zatrzymano sześć dowodów rejestracyjnych, w tym w czterech przypadkach z powodu uszkodzeń pokolizyjnych, a w pozostałych dwóch przyczyną zatrzymania dowodu rejestracyjnego było niesprawne oświetlenie, niesprawny hamulec awaryjny i uszkodzenie śruby mocującej koło. W okresie od 61 dni do 180 od dnia badania technicznego zatrzymano 19 z 56 dowodów rejestracyjnych, w okresie od 181 do 364 dni – 12, w okresie od 1 roku do 2 lat – 16 oraz w okresie od 2 do 5 lat – 3. (dowód: akta kontroli str. 421-423)

W okresie objętym kontrolą Starosta posiadał dostęp do danych znajdujących się w Centralnej Ewidencji Pojazdów (dalej: CEP), na podstawie art. 80d ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy prd, w związku z art. 80c ust. 1 pkt 10 cytowanej ustawy. Starosta nie analizował czy w CEP występują pojazdy z terenu powiatu kazimierskiego, które nie posiadają aktualnych badań technicznych. Starosta nie informował Policji o nieprzedłożeniu przez właściciela pojazdu zaświadczenia o pozytywnym badaniu technicznym, w przypadku samochodów którym funkcjonariusze Policji zatrzymali dowody rejestracyjne. (dowód: akta kontroli str. 125)

Starosta wyjaśnił, że *zgodnie z art. 80c ust. 1 ustawy prd, dane lub informacje zgromadzone w ewidencji udostępnia się, o ile są one niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań, m.in. także takim podmiotom jak: Policja, Inspekcja Transportu Drogowego, Prokuratury, Sądy i inne. W ocenie Starosty nie ma zatem potrzeby przekazywania danych ww. podmiotom, które z mocy ustawy mają dostęp do przedmiotowych informacji, a są to organy które mając odpowiednie instrumenty prawne mogą skuteczniej wyegzekwować brak ważnych badań technicznych*. (dowód: akta kontroli str. 386)

Naczelnik WKiD oświadczył, że *starostwa powiatowe uzyskały możliwość podglądu w systemie Pojazd do ważności badań technicznych pod koniec 2014 roku. Jednakże aby uzyskać przedmiotową informację należy to sprawdzić na konkretnym pojedynczym pojeździe w zakładce "informacje z CEPiK", w systemie Pojazd nie można wykonać raportu zbiorczego o pojazdach bez ważnych badań*. (dowód: akta kontroli str. 591)

Komendant Powiatowej Policji w Kazimierzy Wielkiej oraz Prokurator Rejonowy w Pińczowie (właściwy miejscowo dla powiatu kazimierskiego) poinformowali, że na terenie właściwości miejscowej Komendy Powiatowej Policji w Kazimierzy Wielkiej, w latach 2014-2015, nie prowadzono postępowań karnych dotyczących poświadczenia nieprawdy przez diagnostów, potwierdzenia wykonania badań technicznych przez osoby nieuprawnione, posługiwania się

falszowymi pieczęciami stacji kontroli pojazdów i diagnosty oraz innych czynów niedozwolonych związanych z dopuszczeniem pojazdów do ruchu drogowego.

Komenda Wojewódzka Policji w Kielcach poinformowała, że zatrzymała dowód rejestracyjny pojazdu (ze względu na usterki w układzie hamulcowym i oświetleniu) w 18 marca 2016 r., tj. w dwa tygodnie po badaniu przeprowadzonym w stacji TKA/008/P. (dowód: akta kontroli str. 187, 465, 593-594)

Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Kielcach poinformował, że w powiecie kazimierskim zatrzymał cztery dowody rejestracyjne w 2014 r., trzy w 2015 r. i jeden w 2016 r. Natomiast Urząd Dozoru Technicznego Oddział w Kielcach poinformował o datach ostatniego badania urządzeń technicznych używanych w SKP podlegających dozorowi technicznemu, zarejestrowanych w oddziale i datach ważności decyzji zezwalającej na ich eksploatację. Z informacji tej wynika, że urządzenia znajdujące się w SKP i podlegające do dozorowi technicznemu posiadają ważne decyzje na ich eksploatację. Z kolei Obwodowy Urząd Miar w Kielcach przekazał, że w latach 2014-2015 nie przeprowadzał kontroli SKP na terenie powiatu kazimierskiego. (dowód: akta kontroli str. 580-590)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Uwaga dotycząca
badanej działalności

Biorąc pod uwagę liczbę zatrzymanych dowodów rejestracyjnych i stwierdzone przyczyny ich zatrzymania oraz liczbę dowodów, które nie zostały odebrane przez właścicieli pojazdów, NIK dostrzega potrzebę wykorzystania przez Starostę informacji w tym zakresie dla podejmowania działań:

- w zakresie nadzoru nad stacjami kontroli pojazdów, m. in. w celu stwierdzenia, które SKP należałoby objąć nadzorem szczególnym,
- w zakresie nawiązania współpracy z organami kontroli ruchu drogowego, w szczególności z Policją, w celu umożliwienia tym organom podjęcie działań dla ustalenia, czy dany pojazd, pomimo zatrzymania dowodu rejestracyjnego, a następnie nieprzedłożenia Staroście przez jego właściciela zaświadczenia o pozytywnym wyniku badania technicznego i nieodebrania zatrzymanego dowodu, nadal porusza się po drogach.

Ocena częściowa

Starosta nie korzystał z możliwości określonej w art. 80d ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Prd, dotyczącej nieodpłatnego uzyskania informacji zgromadzonych w CEP, w celu przeprowadzenia analiz tych informacji dla ustalenia właścicieli pojazdów, którzy w wyznaczonym terminie nie przedstawili pojazdów do badania technicznego.

5. Przygotowanie organizacyjno-kadrowego do sprawowania nadzoru nad SKP

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z obowiązującym w Starostwie regulaminem organizacyjnym¹⁷, do zadań WKiD należało m.in.:

- dokonywanie wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących kontrolę pojazdów;
- przeprowadzanie kontroli SKP;
- wydawanie uprawnień diagnostom do wykonywania badań technicznych;
- przyjmowanie od policji oraz jednostki upoważnionej do przeprowadzania badań technicznych zatrzymanego dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego);
- zwracanie dowodów rejestracyjnych (pozwoleń czasowych) po ustaniu przyczyny uzasadniającej jego zatrzymanie. (dowód: akta kontroli str. 427-429)

W zakresach czynności pracowników WKiD wskazano m.in. następujące obowiązki dotyczące SKP:

¹⁷ Stanowiącym załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXII/160/2013 Rady Powiatu Kazimierskiego z dnia 2 września 2013 r. i zmienionym uchwałą nr IV/26/2015 Rady Powiatu Kazimierskiego z dnia 17 marca 2015 r.

- kierowanie pojazdów do dodatkowego badania technicznego w razie uzasadnionego przypuszczenia, że zagraża bezpieczeństwu ruchu lub narusza wymagania ochrony środowiska;
- przyjmowanie od Policji oraz jednostki upoważnionej do przeprowadzania badań technicznych zatrzymanego dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego);
- zwracanie dowodów rejestracyjnych (pozwoleń czasowych) po ustaniu przyczyny uzasadniającej jego zatrzymanie;
- dokonywanie wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących kontrolę pojazdów;
- przeprowadzanie kontroli SKP;
- wydawanie uprawnień diagnostom do wykonywania badań technicznych.

Żaden z pracowników WKiD nie miał w zakresie czynności przypisanych następujących obowiązków:

- dokonywania wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących kontrolę pojazdów;
- kierowania pojazdów do dodatkowego badania technicznego w celu identyfikacji lub ustalenia danych niezbędnych do jego rejestracji;
- wydawania decyzji o zakazie prowadzenia przez przedsiębiorcę stacji kontroli pojazdów;
- cofania diagnoście uprawnień do wykonywania badań technicznych. (dowód: akta kontroli str. 432-463)

W Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa, na stronie internetowej <http://powiatkazimierza.wrota-swietokrzyskie.pl/368> znajdowały się karty usług, z których interesanci mogą skorzystać w WKiD. Karty usług sporządzono m.in. dla następujących usług:

- wydania zaświadczenia potwierdzającego wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP;
- wydawania uprawnienia diagnosty do przeprowadzania badań technicznych pojazdu;
- odbioru zatrzymanego dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego).

Karty usług zawierały informacje dotyczące wymaganych dokumentów i opłat, terminów załatwienia sprawy, procedury odwoławczej, podstaw prawnych. Karty usług zawierały informacje potrzebne dla interesantów, natomiast nie zawierały procedur dla pracowników.

W Starostwie nie zostały ustanowione procedury określające sposób postępowania w przypadkach: wpisu i prowadzenia rejestru SKP, nadawania uprawnień diagnostom oraz planowania i wykonywania czynności kontrolnych w SKP, sposobu ich dokumentowania, wydawania decyzji o zakazie prowadzenia działalności, cofnięcia uprawnień diagnoście, a także postępowania z zatrzymanymi dowodami rejestracyjnymi. (dowód: akta kontroli str. 125, 466-475)

W latach 2014-2015 kontrole w SKP przeprowadzało trzech pracowników Starostwa, w tym Naczelnik oraz dwóch inspektorów WKiD (jeden w 2014 r., a drugi w 2015 r.). Naczelnik WKiD posiadał wykształcenie średnie techniczne¹⁸ oraz tytuł magistra ekonomii. Natomiast inspektorzy posiadali wykształcenie rolnicze¹⁹. Żaden z pracowników, wykonujący czynności kontrolne w SKP, nie ukończył kursu dla kandydatów na diagnostów, nie posiada uprawnień diagnosty, ani nie posiada doświadczenia zawodowego w zakresie naprawy lub obsługi pojazdów samochodowych. (dowód: akta kontroli str. 452-463, 476)

Ww. pracownicy nie odbyli żadnego szkolenia dotyczącego prowadzenia kontroli w SKP. Odbyli jedynie szkolenie z ochrony danych osobowych w systemie CEPIK, a jeden z inspektorów dodatkowo szkolenie z procedur bezpieczeństwa w systemie CEPIK. (dowód: akta kontroli str. 476)

W latach 2014-2016 (I kwartał) w WKiD było zatrudnionych siedmiu pracowników, poza I kwartałem 2015 r., w którym zatrudnionych było ośmiu pracowników. WKiD, w ramach sprawowanego nadzoru, prowadził kontrole w Ośrodkach Szkolenia Kierowców (dalej:

¹⁸ Technik mechanik samochodowy.

¹⁹ Jeden średnie – technik rolnik, a drugi wyższe – magister na wydziale ogrodnictwa.

OSK), SKP oraz u przedsiębiorców prowadzących krajowy transport drogowy rzeczy. Naczelnik WKiD Sebastian Wojas wraz z inspektorem z WKiD przeprowadził w 2014 roku kontrole 10 OSK i sześciu SKP, a w 2015 r. odpowiednio dziewięć i sześć kontroli. Kontrole 15 przedsiębiorców prowadzących transport drogowy prowadził w 2014 r. Naczelnik wraz z inspektorem, który nie wykonywał kontroli OSK i SKP. Natomiast w 2015 r. kontrole trzech przedsiębiorców prowadzących transport drogowy przeprowadził ten sam zespół, który wykonywał kontrole w SKP i OSK. W regulaminie organizacyjnym Starostwa przeprowadzanie kontroli w SKP zostało przypisane do zadań WKiD, natomiast przeprowadzanie kontroli OSK i przedsiębiorców prowadzących krajowy transport drogowy nie zostało przypisane do zadań żadnej komórki organizacyjnej. Zgodnie z zakresami czynności do zadań pracowników WKiD, którzy przeprowadzali ww. kontrole, należało przeprowadzanie kontroli w SKP. Natomiast żadnemu pracownikowi nie przypisano przeprowadzania kontroli w OSK oraz u przedsiębiorców prowadzących krajowy transport drogowy. (dowód: akta kontroli str. 424-463, 477)

Starosta wyjaśnił, że: *kontrola przedsiębiorców prowadzących krajowy transport drogowy oraz Ośrodki Szkolenia Kierowców była przeprowadzona na podstawie upoważnień Starosty Kazimierskiego. W zakresach czynności pracowników Wydziału Komunikacji i Drogownictwa wpisany jest nadzór nad prowadzeniem szkolenia kandydatów na kierowców, w ramach nadzoru corocznie przeprowadza się kontrole Ośrodków Szkolenia Kierowców. Nadmieniam, że w najbliższym czasie regulamin organizacyjny jak również zakresy czynności zostaną przeanalizowane i sprecyzujemy zapisy odnośnie kontroli przedsiębiorców prowadzących Ośrodki Szkolenia Kierowców i krajowy transport drogowy.* (dowód: akta kontroli str. 387)

W 2013 r. Starosta przeprowadził kontrole SKP wspólnie z TDT, na podstawie zawartego 17 września 2013 r. porozumienia w sprawie powierzenia czynności kontrolnych zgodnie z art. 83b ust 2 pkt 1 ustawy prd, w ramach wykonywanego nadzoru nad SKP przez Starostę. Starosta 29 lipca 2014 r. przesłał do TDT dwa egzemplarze porozumienia dotyczącego powierzenia przeprowadzenia kontroli SKP w 2014 r. z prośbą o podpisanie i odesłanie jednego egzemplarza. Dyrektor TDT pismem z dnia 4 sierpnia 2014 r. odmówił podpisania ww. porozumienia, wskazując na „duże spiętrzenie zadań do realizacji przez TDT”. Starosta nie podjął próby zawarcia ww. porozumienia na 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 189-198, 211-218, 231-238, 251-258, 270-277, 290-297, 478-488)

Starosta, odnośnie nie zawarcia porozumienia w sprawie wspólnych kontroli SKP z TDT wyjaśnił, że: *przepisy art. 83b ust. 3 dają możliwość powierzenia w drodze porozumienia, czynności kontrolnych Dyrektorowi TDT jednakże nie nakładają takiego obowiązku.* (dowód: akta kontroli str. 387)

Starosta w dniu 11 lutego 2016 r. zawarł porozumienie z Dyrektorem TDT w sprawie powierzenia czynności kontrolnych w SKP w 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 489-491)

Zgodnie z § 4 zarządzenia nr 33/2010 Starosty Kazimierskiego z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie organizacji, zasad funkcjonowania i dokumentowania kontroli zarządczej Sekretarz Powiatu koordynuje działania w ramach kontroli zarządczej. Zgodnie z § 8 ww. zarządzenia kontrola zarządcza może mieć charakter kontroli wewnętrznej lub zewnętrznej. W strukturze organizacyjnej Starostwa nie występowały stanowiska ds. audytu i kontroli wewnętrznej. W okresie objętym kontrolą Naczelnik WKiD w ramach kontroli zarządczej przeprowadził po dwie kontrole w latach 2014 i 2015, których problematyka nie miała związku z zakresem niniejszej kontroli. (dowód: akta kontroli str. 492-534)

W latach 2014-2016 w ramach prowadzonej kontroli zarządczej w Starostwie nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie objętym niniejszą kontrolą. (dowód: akta kontroli str. 521-533)

Starosta odnośnie sprawowania nadzoru nad osobami wydającymi w jego imieniu decyzje wyjaśnił, że *w ramach nadzoru okresowo przeprowadza narady z Naczelnikami Wydziałów w trakcie których omawiane są problemy oraz zagrożenia w poszczególnych Wydziałach.*

W Starostwie prowadzona jest również kontrola zarządcza, w ramach której kontroluje się wybrane zagadnienia z funkcjonowania urzędu. W udostępnionych materiałach brak było dokumentów potwierdzających powyższe wyjaśnienia. (dowód: akta kontroli str. 389)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Starosta nie zapewnił pracownikom WKiD właściwych warunków do rzetelnego wykonywania obowiązków służbowych w zakresie objętym niniejszą kontrolą. Pracownicy przeprowadzający kontrole w SKP nie uczestniczyli w żadnym szkoleniu dotyczącym kontrolowanej przez nich tematyki, pomimo że nie mieli kwalifikacji do przeprowadzania wskazanych kontroli. Jedynie Naczelnik WKiD posiadał średnie wykształcenie w zakresie mechaniki samochodowej, jednak nigdy nie pracował w tym zawodzie. W Starostwie nie zostały ustanowione procedury określające sposób postępowania w przypadkach: wpisu i prowadzenia rejestru SKP, nadawania uprawnień diagnostom oraz planowania i wykonywania czynności kontrolnych w SKP, sposobu ich dokumentowania, wydawania decyzji o zakazie prowadzenia działalności, cofnięcia uprawnień diagnoście, a także postępowania z zatrzymanymi dowodami rejestracyjnymi. (dowód: akta kontroli str. 125, 467)

Starosta wyjaśnił, że w przypadku wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących Stacje Kontroli Pojazdów jak również nadawania uprawnień diagnostom opublikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa karty usług, w których opisana jest informacja dotycząca postępowania w wyżej wymienionych przypadkach. Jeśli chodzi o procedury przeprowadzenia kontroli SKP informujemy, że stosowane były przepisy art. 83 ust. 3 ustawy prd oraz rozporządzeń.

Szkolenia są prowadzone w ograniczonym zakresie w zależności od posiadanych środków finansowych. Natomiast do roku 2013 czynności kontrolne, w drodze porozumienia, powierzyliśmy Dyrektorowi TDT. W 2014 roku podjęto również próby powierzenia Dyrektorowi TDT ww. czynności kontrolnych, z uwagi jednak na zbyt duże obciążenie pracą Dyrektora TDT nie udało się doprowadzić do zawarcia porozumienia w przedmiocie powierzenia ww. czynności kontrolnych. (dowód: akta kontroli str. 386-387)

2. Starosta nie przypisał w zakresach czynności pracowników WKiD zadań dotyczących:
 - dokonywania wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących kontrolę pojazdów;
 - kierowania pojazdów do dodatkowego badania technicznego w celu identyfikacji lub ustalenia danych niezbędnych do jego rejestracji;
 - wydawania decyzji o zakazie prowadzenia przez przedsiębiorcę stacji kontroli pojazdów;
 - cofania diagnoście uprawnienie do wykonywania badań technicznych.

Zakresy czynności pracowników Wydziału Komunikacji i Drogownictwa w najbliższym czasie zostaną przeanalizowane i ewentualnie brakujące zapisy o obowiązkach zostaną uzupełnione. (dowód: akta kontroli str. 535-538)

Karty usług zawierały informacje potrzebne dla interesantów, natomiast nie zawierały procedur dla pracowników. (dowód: akta kontroli str. 468-475)

W ocenie NIK powyższe zaniechania przyczyniły się do stwierdzonych podczas niniejszej kontroli nieprawidłowości. (dowód: akta kontroli str. 432-463)

Uwaga dotycząca
badanej działalności

Zdaniem NIK opracowanie procedur w kontrolowanym zakresie przyczyniłoby się do zmniejszenia ryzyka powstania nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność skontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnioskuje o:

1. Zapewnienie rzetelnego prowadzenia rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP, w tym wskazywanie zakresu badań SKP, zgodnie z obowiązującym wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia w sprawie wzorów dokumentów wymaganych dla wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów.
2. Dokonywanie wpisu przedsiębiorcy do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP w terminie do siedmiu dni od złożenia wniosku.
3. Wydawanie uprawnień do przeprowadzania badań technicznych osobom spełniającym wymagania w zakresie praktyki zawodowej.
4. Cofnięcie uprawnień do przeprowadzania badań technicznych diagnoście o numerze TKA/D/0013.
5. Przeprowadzanie kontroli SKP co najmniej raz w roku (12 miesięcy).
6. Przeprowadzanie kontroli SKP w pełnym zakresie określonym w art. 83b ust.2 pkt 1 ustawy prd.
7. Przyjmowanie przed rozpoczęciem kontroli SKP, oświadczenia od przedsiębiorcy o spełnianiu ustawowych wymogów do prowadzenia SKP.
8. Zapewnienie pracownikom WKiD właściwego przygotowania do realizacji zadań w zakresie objętym niniejszą kontrolą.
9. Uzupelnienie zakresów czynności pracowników WKiD w obszarze zadań starosty wynikającym z ustawy prd.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia kwietnia 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Wicedyrektor
Tadeusz Mikołajewicz

.....

Piotr Fatalski
główny specjalista kontroli państwowej

podpis

.....
Podpis